

Fig. 2. *Grutto* in 't Hooiland. Waalenburg-Texel.

hebben, om een uitgebreid album aan te leggen over de Nederlandsche Vogels. Wanneer men weet, dat Burdet reeds meer dan honderd soorten van onze vogels heeft gefilmd, kan men aannemen dat zulk een album groote kans op volledigheid begint te krijgen. Tegen toezending van postwissel of giro. (Secretaris Natuurmonumenten, Heerengracht 540, Amsterdam, postgiro 32391) krijgt men de kaarten toegezonden: Serie 1: Waalenburg. Serie 2: Texel's Duin.

JAC. P. TH.

A. Mellink: Leerboek der Dierkunde, in het bijzonder voor het onderwijs aan de kweek-scholen. Deel II 300 p.p. met 302 illustraties en 9 gekleurde platen, (bij J. B. Wolters, Groningen etc. Ingen. f 2.90 Geb. f 3.25.

Zooals we van Mellink wel verwachtten, gaat ook dit leerboek al meer en meer in de richting van het leeren kennen van werkelijk levende dieren in hun natuurlijke omgeving, wat natuurlijk voor aankomende onderwijzers van het grootste belang is. Het zou wel goed zijn, wanneer op de acte-examens van de kandidaten geëischt werd, dat zij één of twee Nederlandsche landschappen kennen met hun geologische gesteldheid, flora en fauna. Dat zou de studie gemakkelijker, aangenamer en voor de volksopvoeding veel belangrijker maken. Mellink's boek stuurt aardig in die richting. De tekst is rijk, accuraat en overzichtelijk en bijna heelemaal vrij van de flatertjes, die zoo lang in onze leerboeken stand kunnen houden. Evenwel heeft de angel van de sociale wesp wel degelijk weerhaakjes en de graafwespen zijn ook angeldragers. De firma Wolters heeft nu ook eens ferm in de bus geblazen voor mooie nieuwe illustraties.

JAC. P. TH.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Uilenballen. Door vriendelijke bemiddeling van den heer J. Drijver ontving ik thans ook van den boschwachter te *Oisterwijk* van de Ver. tot Behoud van Natuurmonumenten een zending uileproppen van drie verschillende plekken in dennenbosch afkomstig. De resten van elke vindplaats waren bij elkaar gehouden. Van deze drie partijtjes telde het eene een tiental groote grijze proppen, die geheel uit haar bestonden, doch slechts de skeletresten van zeer weinig muizen bevatten (n.l. 1 rosse woelmuis, 1 boschmuis, 2 spitsmuizen) en van één mol de beenderen en klauwen der voorpooten, benevens een onderkaakshelft. Geen enkele vogel- of

kever-rest vond ik erin. Oordeelend naar de vaste groote haarproppen 5 bij 2½ cm) zouden er wel tienmaal zooveel muizenkaakjes in moeten voorkomen!

De beide andere partijtjes waren niet van elkaar te onderscheiden en telden samen ruim 40 stuks, veel kleiner dan die van de eerste partij, n.l. 4 bij 2 cm ongeveer, de inhoud dus ongeveer de helft. Ook deze proppeen waren opvallend arm aan beenige resten; slechts een 15-tal muizen (2 aardmuizen, 1 rosse woelmuis, 1 huismuis, 4 boschmuizen en 8 spitsmuizen) en een paar groote wervels, waarschijnlijk van een konijn, waren vertegenwoordigd; geen enkele vogelrest. Het merkwaardigste van deze uileballen is echter, dat ze wat tweederde der voorwerpen betreft, geheel bestonden uit *mos* en *keverresten*. De kleur der proppeen was bronsgroen, doorspekt met zwarte groen en blauwglanzende chitinstukjes van het uitwendige skelet der kevers. Dr. Mac Gillavry was zoo vriendelijk deze keverresten te determineren; ze zijn afkomstig van de mestkever *Geotrupes* (waarschijnlijk *G. sylvaticus*). Deze vrij groote tor vliegt 's nachts en blijkt in groote getalen dan den uilen ten prooi te vallen. Ook die proppeen waarin enkele muizenresten en haarpruikjes voorkwamen bestonden hoofdzakelijk uit *mos* en *keverresten*. Worden de kevers inderdaad in de vlucht gevangen, dan wordt het *mos* waarschijnlijk enkel door de uil gegeten om de keverresten te kunnen inhullen en weer uitbraken. Dus zooals een kat vaak gras gaat eten om onverteerbare zaken weer te kunnen kwijtraken. 't Is natuurlijk ook niet uitgesloten, dat de uil de kevers met het *mos* van den grond weghaalt, zooals hij ook de muizen vangt.

Nog erover puzzelend welke uil zooveel *mos* en kevers verslindt, kreeg ik van den jachtopziener van Beukenhorst te *Vucht* enkele uileballen opgezonden, verzameld op dat landgoed in een koepletje, waar een *steenuiltje* huist. Deze proppeen nu waren even groot als de *mosproppeen* van Oisterwijk en ook hun samenstelling was dezelfde. Een enkele bevatte ook grijs haar en muizenbeenderen (1 aardmuis, 1 boschmuis, 1 huisspitsmuis, *Crocidura russula*), de andere bestonden enkel uit *mos* en zwarte glanzende keverresten.

Bij de hier nogmaals herhaalde aansporing, om uileballen te zenden naar het Zoologisch Museum, Middenlaan 53, Amsterdam C, voeg ik nog een verzoek van Dr. D. Mac Gillavry (J. W. Brouwersplein 9, Amsterdam Z) aan uileballenverzamelers, om eens te willen uitkijken naar kevertjes in de laag zand vlak onder de proppeen of wel aan de skeletresten.

Bedoelde dieren (van het geslacht *Trox*) zijn grijs van kleur, houden zich snel als dood, vallen daardoor niet op en worden zoodoende zelden gevangen. De kop is meestal weggetrokken, dus van boven niet te zien. Liefst opzenden in een fleschje alcohol met opgave van vangplaats, vangtijd en vinder.

A. S.

Het duizendstemmig Vogelkoor. Goethe spreekt van „tausend Stimmen aus dem Geräusch“ en Wordsworth hoort „a thousand blended notes“, een aardige overeenstemming bij twee dichters, die de natuur zoo verschillend aanschouwden. Het is nu de goede tijd om hen eens na te tellen. We willen daarvoor nemen den druksten zangtijd, n.l. het uur voor zonsopgang in de tweede week van Mei. Ziehier wat ik hoorde in drie minuten op een der rijkste vogelplekjes in het vogelrijke Kennemerland: Groote Lijster, Zanglijster, Merel, Nachtegaal, Roodborst, Roodstaart, Winterkoning, Heggemus, Boomkruiper, Boomklever, Koolmees, Pimpelmees, Zwarte Mees, Matkop, Schildvink, Groenvink, Kneu, Tjiftjaf, Fitis, Boomleeuwerik, Wielewaal, Waterhoen, Fazant, Koekoek, Groote Bonte Specht, Kleine Bonte Specht, Groene Specht, Boerenzwaluw en vlak tegen zonsopgang ook nog musschen en spreeuwen. Dat is dus een dertigtal executanten en daar zijn enkele bij, zooals de nachtegaal, die wel over dertig en meer verschillende geluiden te beschikken hebben. Wanneer het uur voor zonsopgang u niet schikt, dan kan ik u 10 uur in den voormiddag ook wel aanbevelen en ook het uur na zonsondergang.

In den polder Waalenburg bij het Kil zoudt ge binnen drie minuten kunnen hooren (ik heb er geen aantekening van): Kievit, Grutto, Tureluur, Kluut, Strandplevier, Vischdiefje, Zwarte Stern, Kokmeeuw, Koet, Akkerleeuwerik, Graspieper, Gele Kwikstaart, Witte Kwikstaart, Geel gors, Tapuit, Kneu, Kleine Karekiet, Wilde Eend, Bergeend. Een nog rijker plekje levert het lage land tegen den binnenduinstrand aan het eind van den Fonteinweg. Daar is nog kans op een Boschrietzanger, Winterkoning, Spotvogel, Sprinkhaanrietzanger, Torenvlaak, Kiekendief, Velduil, Zilvermeeuwen. In Muiderberg, aan de Westzijde van het Echobosch is ook een aardig totaal te verkrijgen evenals op sommige punten van de Ankeveensche plassen en bij het Hildsche Ven onder Moergestel, doch dat zal wel veranderen. Ik twijfel er niet aan, of sommige lezers kennen ook wel dergelijke oorden van maximaal vogelgeluid. Doe er voor de aardigheid eens een opname gedurende drie minuten, liefst met phonograaf.

T.

Weer een das gevangen. „Door de jachtopzieners H. A. en P. v. O. werd wederom een das uitgegraven uit zijn welingerichte onderaardsche woning, waarin verschillende resten van wild werden aangetroffen, hetgeen dus een bewijs is, dat de das schadelijk is voor de jacht. Het dier viel zijn belagers aan en moest met twee gewerschoten worden afgemaakt.“

Hierbij ingesloten vindt u een berichtje uit het Dagblad van Noord-Brabant dd. 22 Jan.,